

Kopsavilkums

Lauku attīstības programmas 2014.-2020. gadam īstenošanas ziņojumam par 2018. gadu

Latvijas Lauku attīstības programmas 2014.-2020. gadam (turpmāk - LAP) ietvaros Latvija ir izvēlējusies ieviest 16 atbalsta pasākumus, no kuriem 2014. gadā tika uzsākta atbalsta pasākuma „Ieguldījumi materiālajos aktīvos” īstenošana, kā arī tika uzsākta finansējuma izmaksa platībatkarīgo atbalsta pasākumu ietvaros, savukārt 2015. gadā uzsākta vēl 7 atbalsta pasākumu īstenošana, bet pārējo atbalsta pasākumu īstenošana tika uzsākta 2016. gadā, izņemot atbalsta pasākumu ”Sadarbība”, kurā pirmās projektu pieteikumu iesniegšanas kārtas tika izsludinātas 2017. gadā.

Kopumā no LAP īstenošanas sākuma līdz 2018. gada beigām tikušas izsludinātas 67 projektu iesniegumu pieņemšanas kārtas (2018. gadā izsludinātas 14 kārtas), no tām divas nepārtrauktās projektu iesniegumu pieņemšanas kārtas (atbalsta pasākumos M07 “Pamatpakalpojumi un ciematu atjaunošana lauku apvidos” un M17 “Ražas, dzīvnieku un augu apdrošināšanas prēmija”), kā arī izsludināti 8 publiskie iepirkumi pasākumā M01 “Zināšanu pārnese un informācijas pasākumi” un 3 publiskie iepirkumi pasākumā M02 “Konsultāciju pakalpojumi, saimniecību pārvaldības un lauku saimniecību atbalsta pakalpojumi”, ar kuru uzvarētājiem noslēgti pakalpojumu līgumi (2018. gadā pakalpojumu sniedzēju izvēlei pasākumā M01 tika izsludināti trīs jauni publiskie iepirkumi, kuros līgumi ar pakalpojumu sniedzēju 2018. gadā vēl netika noslēgti).

Atbalsta pretendentu aktivitāte ir bijusi augsta, jo kopumā izsludinātajās projektu iesniegumu pieņemšanas kārtās iesniegti 38 478 projektu iesniegumu ar kopējo publisko finansējumu 1 199,7 milj. EUR. Līdz 2018. gada beigām, veicot iesniegto projektu iesniegumu izvērtēšanu, apstiprināti 26 323 projektu iesniegumi ar publisko finansējumu 714,0 milj. EUR apmērā jeb 80,9% no LAP projektveidīgo pasākumu ietvaros pieejamā publiskā finansējuma (LAP 6.1. versija).

Vislielākais apstiprinātais finansējums, kā arī visvairāk apstiprināto projektu ir atbalsta pasākuma “Ieguldījumi materiālajos aktīvos” apakšpasākumā 4.1. “Atbalsts ieguldījumiem lauku saimniecībās” – 4 314 projekti ar kopējo publisko finansējumu 255,8 milj. EUR jeb 77,8% no apakšpasākumam pieejamā publiskā finansējuma. Tālāk popularitātes ziņā seko apakšpasākums 4.3. “Atbalsts ieguldījumiem lauksaimniecības un mežsaimniecības infrastruktūras attīstībā” – apstiprināti 692 projekti ar publisko finansējumi 73,1 milj. EUR (85,3% no apakšpasākumam pieejamā finansējuma) un apakšpasākums 19.2 “Atbalsts darbību īstenošanai saskaņā ar sabiedrības virzītas vietējās attīstības stratēģiju”- 2 151 projekti par 40,4 milj. EUR (70,0% no apakšpasākumam periodā pieejamā finansējuma).

2018. gadā turpinājās atbalsta izmaksa tādos platībatkarīgos atbalsta pasākumos vides, klimata un lauku ainavas uzturēšanai un uzlabošanai kā “Agrovide un klimats”, “Bioloģiskā lauksaimniecība”, “Kompensācijas maksājums par Natura 2000 mežu teritorijām” un “Maksājumi apgabaliem, kuros ir dabīgi vai citi specifiski ierobežojumi”. Arī 2018. gadā šajos atbalsta pasākumos bija vērojama liela aktivitāte, un atbalstam pieteiktās platības dažos pasākumos pat nedaudz pārsniedza LAP ietvaros plānoto.

2018. gadā bija vērojams augsts LEADER projektu īstenošanas progress, un kopš plānošanas perioda sākuma kopumā jau ir īstenoti 1 567 projekti par kopējo publisko finansējumu 25,1 milj. EUR jeb 43,4% no 19.2. apakšpasākumā pieejamā finansējuma.

Līdz 2018. gada beigām īstenoto projektu ietvaros radītas 105 darba vietas, kas ir 52,5% no paredzētā mērķa rādītāja.

2018. gadā bija vērojama arī VRG aktivitāte starpvalstu un arī starpteritoriālās sadarbības veidošanā starp Latvijas VRG un VRG citās Eiropas Savienības dalībvalstīs, un teritorijās, kurās darbojas organizācijas, kas īsteno LEADER pieejai līdzīgas aktivitātes. 2018. gadā kopumā tika apstiprināti 17 starpvalstu sadarbības projekti, 3 starpteritoriālās sadarbības projekti un 5 iesniegumi atbalsta saņemšanai sadarbības projekta tehniskai sagatavošanai, ar kopējo publisko finansējumu 1,76 milj. EUR - 18% no kopējā 19.3 apakšpasākuma "Starpteritoriālā un starpvalstu sadarbība" pieejamā publiskā finansējuma. Daļa projektu iesniegumu uz 2018. gada beigām vēl bija vērtēšanas procesā.

LAP īstenošanai šajā plānošanas periodā ir noteiktas 6 galvenās prioritātes, no kurām vislielākais publiskā finansējuma apjoms ir paredzēts divām no tām: P4 "Atjaunot, saglabāt un uzlabot ekosistēmas, kas saistītas ar lauksaimniecību un mežsaimniecību" - 581,0 milj. EUR un P2 "Uzlabot visu veidu lauksaimniecības uzņēmumu rentabilitāti un konkurētspēju visos reģionos un sekmēt inovatīvas lauksaimniecības tehnoloģijas un meža ilgtspējīgu apsaimniekošanu" – 470,1 milj. EUR apmērā.

Uz 2018. gada beigām arī visaugstākie izpildes rādītāji bija tieši šajās prioritātēs – vislielākais apgūtais publiskais finansējums 361,0 milj. EUR apmērā jeb 62,1% no plānotā bija P4 prioritātē, savukārt prioritātē P2 tika apgūti 253,6 milj. EUR jeb 52,0% no prioritātei atvēlētā finansējuma apjoma.

Kopumā varam secināt, ka LAP īstenošana līdz šim noris sekmīgi, jo visas prognozētās rādītāju starpposma mērķu vērtības uz 2018. gada beigām ir sasniegtas un gandrīz visas mazāk vai vairāk pat pārsniegtas.

Sekmīgā rādītāju sasniegšana saistīta ar savlaicīgu grūtību konstatēšanu atsevišķu LAP pasākumu ieviešanā un ZM attiecīgi pieņemtajiem lēmumiem šo problēmu risināšanā, precizējot atbalsta saņemšanas nosacījumus, veicinot atbalsta saņēmēju izpratni, tā kopumā uzlabojot pasākumu ieviešanu, lai sasniegtu paredzētos starpposma mērķus.